

A felső kápolna vagy lourdes-i barlang helyreállítása most folyik, arra a PHARE-programból 16 millió forint összegű segítyt kaptunk. Ebből a programból azonban semmilyen egyházi berendezést, szobrot stb.-t nem lehet készíttetni, nem is futna rá. A többit a hívek adományaiból fedezem, pótolom. Lassan, sorban, ahogy tudjuk.

A belső berendezésekből szinte semmi nem maradt meg. A harangjáték sorsát, amelyet igen jelentős összegért lehetne újjáöntetni, végig tudtam kísérni. Beöntötték az öntödében. Talán valamelyik Lenin- vagy Sztálin-szoborba került. Ezen az elven kértem a főpolgármestert, dr. Demszky Gábort, hogy ilyen célra adjon nekem vissza néhány olyan köztéri szobrot, amelyet most elmozdítanak, de nem tudják máshol felállítani. Tulajdonképpen azt kérem vissza, amit elvettek.

A többi berendezést csak lassan tudom majd helyreállítani. Sajnos, semmi adat nincs a Limpiai-feszületről. Talán a fénykép alapján valahol felismernék. Tudniillik az a helyzet, hogy azok a papok, akik annak idején átvették, már rég meghaltak. Az utódaik pedig nem is ismerik fel, hogy honnan való. A legjobb szándék mellett is hallgatnak.

A lourdes-i Szűz Mária-szobor újrafaragtatása félmillió forintba került. Tudniillik az eredeti szobor egyik előtanulmánya az Ulászló utcai kápolnában kb. 80 cm-es nagyságban megmaradt. Tehát erről vissza tudták másolni az eredeti nagyságúra.

A magyar szentek panteonjában – ha ezt szó szerint veszem – csak nagyon kevés magyar szent volt eredetileg is. Elgondolásom az, hogy egy zártkörű pályázati kiírással ezt bővitem, és az egészet egységes koncepció alapján újjáépítem, berendezem. Mert az a legrosszabb megoldás, ha csak úgy vaktában egy-egy oltárt vagy szobrot beteszünk valahová. Ha elkészülnek a tervek, remélem az ország legjobb templombelső építései a legjobbat fogják nyújtani. Akkor tényleg ki tudjuk alakítani szó szerint a magyar szentek panteonját elsősorban az alsó templomban. Hiszen a felső templomban a lourdes-i-barlang van, annak is készül.”

A „pokoli betonfal” elbontása és a felső templom helyreállítása után végre elérkezhetett 1992. június 6-a, amikor Gyulay Endre szeged-csanádi püspök fölszentelte az újjáépült sziklatemplomi lourdes-i-barlangot.

A pálos rend és a Sziklatemplom történelmi naplója sok aranyozott, de még több fekete oldallal van tele. Végre itt lenne az ideje, hogy az első magyar alapítású szerzetesrend nyugodt és szerencsésebb körülmények között éljen, fejlődjön, végezze missziós küldetését.

Nagy Kálmán

Petrás Incze János-emlék Nagypatakon

Petrás Incze Jánosról (1813–1886), a Klézsén meggyilkolt minorita lelkészről és az első magyar népdalgyűjtőről sokat tud a néprajztudomány Domokos Pál Péter áldozatos munkája eredményeként. Petrás édesapjáról, a kántor Ferencről is említés történik Domokos Pál Péter könyvében. „Egészen pontos adatom van édesapjáról Petrás Ferencről, kinek imakönyve saját kezű bejegyzésével tulajdonom. Az imakönyv szakadozott bőrkötésben van. Pázmány Péter Imádságos Könyv című munkája 1631-ből. Első bőrbehúzott fatáblája belső oldalán szépen írt betűkkel ez áll: Anno 1724 Die 23-tia Novembris Natus: Joannes Udvarheyensis filius Joannis Szebeni Patrini ejus Stephanus Zsendelyes & Anna Szopos. (baptizavit A R D P) Joannes Gyalogi.

A kötési első lap a) oldalán: Joannes Szebeni Csíkszentgyörgy Anno 1781. Alább olvashatatlán német írás. A kötési lap b) oldalán: Nunc vero Francisci Pétrás Cantoris hujutis Forrófalvensis ab Anno (1793) post mortem ejus quae contigit 5 Maii 1843 obtinuit filio suo Innocentio Petrás Minoritae Conventuali e Provincia Hungariae nunc Missionarius in Moldavia.

Ezek szerint Petrás Incze János édesapja Petrás Ferenc forrófalvi kántor, kinek kántorsága 1793-tól kezdődik és aki 1843. máj. 5-én hal meg.”

Kevesen tudják, hogy Petrás Ferenc emlékét egy gyönyörű, kétszázhusz centiméter magas megszükkült tölgyfakereszt is őrzi Nagypatakon. A falu híres temetőjében – Nagypatak, Forrófalva és Bogdánfalva lakói úgy beszélnek, hogy ötszáz esztendővel ezelőtt egész

¹Domokos Pál Péter: A moldvai magyarság. Csíksomlyó, 1931. 70. old.

Moldvából ide temetkeztek a katolikusok, Szabófalváról napokon át szekérrel hozva le az elhunytakat – található egy régi fakápolna. A helyiek emlékezete szerint több száz éves lehet. A faszegekkel összefogott, faszindelyes kápolna még Ștefan cel Mare moldvai fejedelem (1457–1504) idejéből maradhatott – a falusiak szerint. Tornyában egy kicsi, felirat és jelzés nélküli harang látható 1856-os évszám jelöléssel. A belső famunka újabbkori készítőre vall. A kápolnát örökké lezárva tartják, csak búcsú napján léphetnek be a hívők. Az oltárral szemben a bejáratától balra, a másik kétszárnyú ajtó mellett látható Petrás Ferenc kántor sírkeresztje. A mélyített betűkkel vésett kereszt feliratán még látható a hajdani fekete festéknyom is. A kereszt közepét faragott facsap fogja össze, köré napmotívumot véstek. Felirata magyar nyelvű, cáfolván újkéletű román történészek buzgólkodását. Szövege:

Itt az
Urnak
Sz
Ne
vé
ben
Petrás Ferencz megpihen
Míg a trombita szavára a nagy napon felszerken
Elhunyt
Életének
68.ik
Eszte
jében
Forrófalvi
Kántorságának
50
Május 5
1843

a Halálát
Kesergik
bitvесе
magzati
verei
jóakarói

Sajnos a kereszttel kapcsolatos helyi emlékeknek még nem sikerült nyomára bukkannom. Remélhetőleg a következő utam során előkerülő adatok választ adnak majd a Petrás-kereszt megmaradásának rejtélyére is.

Csoma Gergely

Kétszáz esztendeje jelent meg a Kassai Magyar Museum

M A G Y A R M U S E U M.

KI-ADTA

NEGYEDENKÉNT

A.

KASSAI MAGYAR TÁRSASÁG.

MÁSODIK KÖTET.

KASSÁN

ELLINGER JÁNOS RÉSZÉVEL

1792.

56

—57—

Bátrögyáli: a' Virti mezők, a' Zsitvai Nimfák
Ecsiket várják: éled madarakkal az erdő:
A' Vifla'-hang múlatni magát kívánsága daloddal. —
Mendta; 's leg-ott el-tűnt szem előll, 's magam-is
fel-otsódtam.

SZABÓ D.

XII.

A' FRANTZIA-ORSZAGI
V Á L T O Z Á S O K R A.

1789.

NEMZETEK, Országok! kik nűt keleptében
Nyögtek a' rabságnak kínos kötelében;
'S gyűfös koporsóba döntő vas-igátok'
Nyakatokról eddig le nem rázhattatok: —
Ti-is, kiknek vérét a' Termőfzet kéri,
Hív Jobbágyitoknak fel-szentelt Hóhéri!
Jertek! 's hogy sorsotok' előre nézzétek,
Vigyázzó szemetek' Párisra vessétek!

B. J.